

ผลงานการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อเรื่อง : การพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะ Soft skill เพื่อยกระดับนวัตกรรมชุมชน ด้วยกระบวนการวิศวะกรรมสังคม

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางสาวสวลี ประดิษฐ์

ตำแหน่ง : นักวิชาการศึกษา สังกัด : คณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา :

คณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ และการแพทย์แผนไทย อีกทั้งงานด้านบริการวิชาการ คณะมีพื้นที่รับผิดชอบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรท้องถิ่นและต้นทุนทางสังคมที่หลากหลายเหมาะสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนานักศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานร่วมกับกระบวนการวิศวะกรรมสังคมที่เป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนา Soft skill ได้เป็นอย่างดี

คณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีได้จัดโครงการวิศวะกรรมสังคมคณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพเพื่อพัฒนานวัตกรรมสุขภาพชุมชนและโมเดลธุรกิจผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลบ้านกุ่ม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในปีงบประมาณ 2567 และ ตำบลนาวิ่ง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในปีงบประมาณ 2568 เพื่อพัฒนานักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ มีทักษะ Soft skill ประกอบด้วยทักษะนักคิด นักสื่อสาร นักประสาน และนักนวัตกรรม ด้วยกระบวนการวิศวะกรรมสังคม ได้แก่ 1) เครื่องมือ “ฟ้าประทาน” 2) เครื่องมือ “นาฬิกาชีวิต” 3) เครื่องมือ “ไทม์ไลน์พัฒนาการ” 4) เครื่องมือ “ไทม์ไลน์กระบวนการ” 5) เครื่องมือ “M.I.C. model” และเพื่อพัฒนานวัตกรรมสุขภาพชุมชนซึ่งเป็นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจฐานราก อีกทั้งเป็นการพัฒนานักศึกษาวิศวะกรรมสังคมให้มีทักษะที่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2) วัตถุประสงค์ของการจัดการความรู้ :

เพื่อพัฒนา Soft Skills ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพให้มีทักษะนักคิด นักสื่อสาร นักประสาน และนักนวัตกรรม ด้วยกระบวนการวิศวะกรรมสังคม และเพื่อพัฒนานวัตกรรมสุขภาพชุมชน

กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process) :

การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) ได้ประยุกต์ใช้ วงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อให้กระบวนการบริหารความรู้มีความเป็นระบบและนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ขั้นวางแผน (P)

1. ปีงบประมาณ 2567 กำหนดพื้นที่การดำเนินโครงการโดยมีคุณสมบัติสำคัญคืออยู่ในพื้นที่บริการวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์และวิทยาการสุขภาพ ได้แก่ ตำบลบ้านกุ่ม
2. กำหนดระยะเวลาดำเนินโครงการและระยะเวลาการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดี
3. จัดประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินโครงการร่วมกับอาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษา และนักศึกษาวิศวะกรรมสังคม

ขั้นตอนการ (D)

1. นำนักศึกษาวิศวกรสังคมลงพื้นที่ และดำเนินการโดยใช้เครื่องมือทางวิศวกรสังคมประกอบไปด้วย

1.1 ฟাঁประธาน ทักทายพื้นฐานของวิศวกรสังคมเพื่อให้นักศึกษาวิศวกรสังคมฝึกการสังเกตข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ การบันทึกข้อมูล และการสื่อสาร การเขียน การพูด การวิเคราะห์พื้นฐานข้อมูลและฐานประสบการณ์ และการตั้งสมมติฐาน

1.2 นาฬิกาชีวิต ให้นักศึกษาวิศวกรสังคมได้เข้าใจธรรมชาติของชุมชน เพื่อให้การทำงานสอดคล้องกันทำให้เกิดรอยต่อของเวลาน้อยที่สุดและไม่ขัดต่อการดำเนินงานปกติของชุมชน

1.3 โทม์ไลน์พัฒนาการของชุมชน เพื่อให้นักศึกษาวิศวกรสังคมได้เข้าใจความเป็นมาของชุมชน การเปลี่ยนแปลงในห้วงเวลาต่าง ๆ

1.4 โทม์ไลน์กระบวนการ เป็นการศึกษากระบวนการของกิจกรรมที่มีในชุมชนและเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาวิศวกรสังคมสนใจอย่างละเอียดตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย

2. นำนักศึกษาวิศวกรสังคมดำเนินกิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผนด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม ซึ่งมีกิจกรรมดังนี้

2.1 ครั้งที่ 1 กิจกรรมวิศวกรสังคมกับการพัฒนานักศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

2.2 ครั้งที่ 2 กิจกรรมวิศวกรสังคมกับการพัฒนาศักยภาพคุณภาพชีวิตตำบลบ้านกุ่ม

2.3 ครั้งที่ 3 กิจกรรมวิศวกรสังคมกับการพัฒนานวัตกรรมสุขภาพชุมชน

ขั้นตอนตามประเมินผล(C)

การประเมินผลการดำเนินงานด้านกระบวนการทำงาน และประเมินผลของการจัดกิจกรรม

ขั้นปรับปรุง (A)

เผยแพร่กระบวนการและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานใหม่ อีกทั้งนำกระบวนการใหม่ไปใช้ในปีงบประมาณ 2568 พื้นที่ตำบลนาวั้ง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

เครื่องมือหรือกิจกรรมที่ใช้ :

1. เครื่องมือวิศวกรสังคม ได้แก่ การ์ดวิศวกรสังคม กระดาษฟลิปชาร์ต อุปกรณ์สำนักงาน

2. วัสดุ อุปกรณ์สำหรับแปรรูปนวัตกรรมสุขภาพชุมชน ได้แก่ ยาหม่องแท่ง สูตรสมุนไพรกุ่มบก (KUM Balm Stick)

3. การประเมินโดยการสังเกตและสัมภาษณ์ Soft Skills ของนักศึกษาวิศวกรสังคมโดยอาจารย์

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น :

1. พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาด้วยเครื่องมือวิศวกรสังคม จำนวน 1 พื้นที่ต่อปีงบประมาณ

2. จำนวนนวัตกรรมชุมชน (ด้านสุขภาพ) จำนวน 1 ชิ้นต่อปีงบประมาณ

3. นักศึกษามีทักษะ Soft skill ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคม เพิ่มขึ้น

บทเรียนที่ได้รับ/ข้อเสนอแนะ :

ชุมชนบ้านกุ่ม ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการและเครื่องมือวิศวกรสังคม ทำให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมชุมชน (ด้านสุขภาพ) ได้แก่ ยาหม่องแท่ง สูตรสมุนไพรกุ่มบก (KUM Balm Stick) ภายหลังจากพัฒนาชุมชนทำให้นักศึกษามีทักษะ Soft skill ด้วยกระบวนการวิศวกรสังคมเพิ่มขึ้น อีกทั้งมีการขยายผลกระบวนการดำเนินงานใหม่ในพื้นที่ ชุมชนตำบลนาขึง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในปีงบประมาณ 2568 โดยสามารถอธิบายเป็นแผนภาพได้ดังนี้

